

DIRECTOR
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unirea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Alba-Iulia

Toate partidele politice și cu ele, am putea zice, țara întreagă caută cu interes spre congresul partidului național-țărănist, anunțat pentru ziua de 20 Noemvrie c. la Alba-Iulia.

Ultimele congrese ale acestui partid — care cu toată forța lui indiscutabilă, n'a putut ajunge până acuma la cârma țării — au fost ținute în capitală, la București. Și dacă organele de conducere ale partidului au ales pentru congresul din acest an orașul istoric al adunării naționale dela 1918, e numai firesc ca toată lumea să vadă în acest fapt o subliniere a importanței excepționale pe care partidul dlui Iuliu Maniu înțelege să-l dea congresului său dela Alba-Iulia. Lovit, acum pentru a patru oară, în interesele sale vitale, prin alegerile măzluite după rețeta cunoscută, partidul acesta și-a pus, se vede, în gând, ca dovada popularității sale — știrbită consecvent prin furtul de urne — să o dea, în chip peremptoriu, prin aranjarea acestui congres, care luând proporțiile unei adunări-monstre, să fie un adevărat eveniment în viața politică a țării.

„Congresul dela Alba-Iulia — a spus d. I. Maniu în ședința dela 19 Octomvrie a Comitetului său de direcție — va fi o puternică manifestare a conștiinței cetățenești, în fața periculelor ce amenință ființa noastră națională. El va însemna o hotărâre condamnată a metodelor reacționare și exploatoare, cari duc la anarhizarea ordinii de stat, la ruină materială și la decădere morală. Având loc la Alba Iulia, cetatea, care simbolizează, pe lângă nizuințele istorice ale Ardealului și Bănătuului, suferințele și mărirea întregului neam românesc, el va prilejui afirmarea unității noastre de stat indestructibile“.

În fața acestor declarații ale bărbatului de stat, care va ști neapărat să impună și noului congres al partidului său pecetea individualității sale, nime n'are deci să se teamă că Alba-Iulia de acum ar putea să însemne — dupăcum anunță dușmanii țării — o știrbire a minunatei hotărâri de unire dela 1918. Altele sunt deci motivele pentru cari partidul liberal și reprezentanții săi din guvern privesc cu vădită îngrijorare în fața manifestației politice dela Alba-Iulia. „Anarhizarea ordinii de stat“, „decăderea morală“ și — poate mai mult decât oricare — „ruina materială“, preconizate de șeful partidului național-țărănist, sunt adevăruri de o crudă și exasperantă realitate și o blamare categorică a acestora, făcută în proporțiile pe cari le poate avea la congresul dela Alba-Iulia, evident nu poate să convină celor ce s'au obișnuit ca totul să meargă în țară după bunul lor plac.

De aceea nu-i esclus, ca guvernul să încerce — firește pe alte motive, azi ușor de găsit — o contramandare a congresului.

Un document

Textul afirmativ al concordatului român încheiat cu Sfântul Scaun al Romei

Zilele acestea a apărut, la București, o carte plină de venin și de ură față de biserica Romei, publicată de avocatul *Popescu Tudor*, care se numește „profesor de legislație la Seminarul central și consilier eparhial al arhiepiscopiei București“. Înfrățind „*Concordatul cu Papa*“, care e și titlul cărții, drept „cea mai mare primejdie națională actuală a României“, autorul deschide pe această temă un adevărat foc de mitraliere împotriva noastră a celor dela „Unirea“ și a tuturor cari au îndrăznit să spună vreodată un cuvânt în favorul bisericii, cu al cărei cap s'ar fi încheiat, cum se spune, convenția internațională, numită concordat.

De aceste atacuri vom mai vorbi, credem, în aceste coloane. Deastădată le rezervăm numai documentului însuși al Concordatului, pe care d. Popescu Tudor îl publică — firește cu adnotări foarte lungi, pe cari le omitem acum — în cartea sa, pe lângă următoarea observare: „Acest text al concordatului l-am obținut cu foarte mare greutate. Erorile de text și mai ales celea în limba latină sunt explicabile. Previu pe toți Românii, că On. guvern va declara că nu e aceasta textul Concordatului. Asigur, că până astăzi aceasta e textul și că modificări vor fi numai de mică importanță“. Probabil că d. Popescu a reușit deci, să obțină vre-un proiect de concordat mai recent și convins că el nu va mai fi suferit modificări însemnate îl publică drept text al concordatului. Nici dela Vatican, nici dela guvern textul adevărat al concordatului nu credem să fi putut ajunge înainte de vreme în publicitate. Suntem deci cei dintâi, cari tragem la îndoială autenticitatea textului publicat de d. Popescu Tudor. Cu toate acestea îl dăm și noi, cu titlu de document, pentru orientarea cititorilor noștri.

Textul acesta e următorul :

Subsemnații, E. S. Cardinalul Secretar de Stat al Sanctității Sale, din partea Sfântului Părinte, și E. S. Demetriu Penescu, trimis extraordinar și Ministru plenipotențiar al României după schimbul deplinelor lor împuterniciri, recunoscute în bună și cuvenită formă, am convenit asupra dispozițiilor următoare:

Art. 1. — Religiuina Catolică Apostolică Romană, de orice rit, va fi practică și exercitată în chip liber și public în tot regatul României.

Art. 2. — În regatul României Ierarhia Catolică va fi astfel constituită :

A) Pentru ritul Grec: Provincia bisericească a Albei Iulia și Făgărașului:

Mitropolie Blaj, cu patru sufragani: 1. Oradea Mare; 2. Lugoj; 3. Cluj (scaun episcopal și corpul canonicilor transferat dela Gherla. 4. O nouă eparhie ce urmează să fie creată în Nord, cu reședința episcopală la Baia Mare sau Sighet.

Din această eparhie fac parte și greco-rutenii cu o administrație specială.

B) Pentru ritul latin: Provincia bisericească a Bucureștilor:

Mitropolie București, cu patru sufragani: 1. Alba-Iulia. 2. Timișoara. 3. Satu-Mare și Oradea-Mare „unite aeque-principaliter“.

Odată cu ratificarea prezentului Concordat, încetând Administrația Apostolică, teritoriul Oradiei-Mari trece sub jurisdicțiunea episcopului din Satul Mare. 4. Iași. Acestei eparhii i se va alipi și Bucovina.

Teritoriul vechiului regat iese de sub jurisdicțiunea Congregației de Propaganda Fide pentru a intra în dreptul comun.

C) Pentru ritul Armean: Un șef spiritual pentru toți Armenii din regat cu reședința la Gherla.

Sfântul Scaun nu va proceda la nici-o modificare a Ierarhiei stabilite mai sus, sau a limitelor provinciilor bisericești și a eparhiilor, fără un acord prealabil cu Guvernul român, cu excepțiunea micilor modificări cerute de binele sufletesc al credincioșilor.

Art. 3. — Nici o parte din teritoriul regatului României nu va depinde de un episcop, a cărui reședință s'ar afla în afara granițelor Statului român; deasemenea nici o eparhie din România nu va putea să se întindă dincolo de granițele țării.

Art. 4. — Comunicațiunea directă între episcopi, cler, popor și Sf. Scaun, și viceversa, în materie de natură spirituală și în afaceri bisericești va fi absolut liberă.

Art. 5. — 1. Cei care vor fi chemați să conducă eparhiile, deasemenea și vicarii „cum jure successionis“ și șeful spiritual al Armenilor, vor trebui să fie cetățeni români, afară de excepțiunile admise de comun acord de către Sf. Scaun și Guvernul regal.

2. Înainte de numirea lor, Sf. Scaun va indica Guvernului regal persoana aleasă pentru a constata de comun acord că nu există împotriva ei motive de ordin politic.

Art. 6. — Înainte de a intra în posesiunea eparhiilor lor, episcopii vor prezenta jurământul de fidelitate Regelui, după formula următoare :

„Ego juro per Deum omnipotentem et Sancta Dei Evangelia, fidelitatem Suae Maestati Regi Rumeniae et Successoribus eius, et sicut decet Episcopum, Constitutionem legesque Regni observabo atque ut a meis observentur, curabo, itemque nihil faciam quod ordinem publicum integritatemque Status evertere possit. Sic me Deus adjuvet et haec Sancta Dei Evangelia“.*)

Art. 7. — Formula rugăciunilor pentru Suveran „Domine salvum fac Regem“ va fi

*) Textul acestui jurământ, stălcit la autor într'un chip oribil, l-am readus la înțelesul ce credem că poate să-l aibă.
N. R.

cântată la serviciile divine, conform regulilor liturgice.

Art. 8. — Episcopii vor avea întreaga libertate în exercițiul funcțiilor bisericești și în conducerea propriilor lor eparhii. Ei vor putea se exercite toate drepturile și prerogativele ce aparțin Ministerului pastoral, în conformitate cu disciplina aprobată a Bisericii catolice și vor fi liberi să dea poporului instrucțiunile religioase, morale, și bisericești, cum cere misiunea lor sfântă; în cazul când ele ar fi de interes general și publicate, vor fi aduse după publicare și la cunoștința Ministerului Cultelor.

Art. 9. — Statul recunoaște Bisericii Catolice, reprezentată prin legitimele ei autorități ierarhice, personalitatea juridică în conformitate cu dreptul comun.

În consecință, parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitulele, abațiile, episcopii, mitropolii și celelalte organizații constituite legalmente, sunt persoane juridice.

Art. 10. — Biserica catolică și membri ei, cetățeni români se vor bucura din partea Statului de un salariu, care nu va putea să fie inferior celui de care se bucură, potrivit Constituțiunii, celelalte religii din Regat.

Art. 11. — 1. În toate bisericile catedrale Corpul canonicilor va fi menținut în starea juridică și materială, în care se găsește actualmente, cu excepțiunea dispozițiilor cuprinse în art. 13. Noua eparhie va fi prevăzută cu corpul ei de canonici.

2. Canonicii vor trebui să fie cetățeni români, cu excepțiunea cazurilor admise de comun acord de către Sf. Scaun și Guvernul regal.

Art. 12. — 1. Episcopii vor fi liberi să creeze noi parohii, să înființeze sau să întemeieze Biserici filiale, totuși dacă cer contribuțiune din partea Statului, ei vor trebui să procedeze de acord cu Guvernul.

2. Numirea preoților, cari vor trebui să fie cetățeni români și să nu fi fost condamnați — prin sentință definitivă — pentru crime contra siguranței Statului, este de competență exclusivă a Episcopului; se va cere consimțământul Guvernului, în cazul când este

vorba să fie numit preot un strein, care va trebui totuși mai pe urmă să obțină titlul de cetățean român.

Art. 13. — 1. Un Patrimoniu Sfânt interparhial va fi constituit din titlurile de rentă românească, care în prezent aparțin prebendelor episcopilor, canonicilor, preoților și seminarilor teologice.

2. Scopul Patrimoniului Sfânt este întreținerea episcopilor și a episcopatelor, a seminarilor teologice, a canonicilor și a persoanelor din serviciul parohiilor. În cazul când veniturile despre care se vorbește în paragraful 1, nu s'ar ridica la suma datorată potrivit prevederilor art. 10. Statul o va întregi, în conformitate cu legile în vigoare cu privire la salariile Clerului.

3. Acest Patrimoniu sfânt va fi administrat în chip liber de către Consiliul episcopilor în conformitate cu Statutele redactate de ei înșiși și aprobate de Guvern și de Sfântul Scaun.

4. Acelaș consiliu va administra veniturile rente, provenind din fondul general catolic al Religiei și din Fondul general catolic al Instrucțiunii, cari rămân în situațiunea patrimonială și juridică actuală.

5. Patrimoniul Sfânt, de asemenea și Fondurile Religiei și Instrucțiunii, se vor bucura de personalitate juridică conform dreptului comun.

Art. 14. — Proprietățile școlilor, a institutelor de educațiune și de binefacere și a tuturor celorlalte instituții de pietate din fiecare eparhie, vor fi administrate de către autoritățile lor eparhiale și afectate scopului prevăzut și voit de fiecare fundațiune în parte, după modalitățile prevăzute în legile Statului.

Art. 15. — Drepturile și obligațiunile de patronat de orice categorie, sunt și rămân desființate fără nici-o despăgubire. Edificiile sfinte, casele parohiale cu dependențele lor, precum și celelalte bunuri destinate de către patron parohiei: a) dacă sunt înscrise în cărțile funciare pe numele Bisericii, rămân în plina ei proprietate; b) dacă sunt înscrise pe numele patronilor, rămân în posesiunea Bisericii spre folosința parohiilor respective.

În cazul când o parohie dispăre, vechiul patron, dacă acesta este Statul sau o instituțiune de Stat, va putea să dispună în chip liber de ele; dacă este un particular, edificiile și bunurile sus menționate rămân în posesiunea Bisericii.

Art. 16. — 1. În fiecare eparhie Seminarul pentru formarea clerului tânăr va depinde în chip exclusiv de Episcop.

2. Profesorii vor fi cetățeni români, cu excepțiunile admise de comun acord de către Sf. Scaun și Guvernul regal.

3. Programul studiilor va fi fixat de către autoritatea bisericească competentă.

4. În seminarii, studiul limbii și istoriei naționale va fi obligatoriu după programul stabilit de către Conferința Episcopilor eparhiali, de acord cu Ministrul competent, în măsura în care nu se împiedecă studiile teologice și într'un chip compatibil cu caracterul religios al acestor instituțiuni.

Art. 17. — 1. Ordinele și Congregațiunile religioase existente în Regat, vor trebui să aibă ca provinciali și membri cetățeni români, domiciliati în Țară.

2. Ordinilor și Congregațiunilor religioase, ca atare, Statul le recunoaște personalitatea juridică, cu condițiunea ca ele să îndeplinească cerințele legilor în vigoare.

3. Veniturile, aparținând Ordinilor și Congregațiunilor religioase, vor trebui să fie distribuite în conformitate cu voința binefăcătorilor și cu natura și scopul instituțiunii religioase.

4. Veniturile menționate vor trebui să fie întrebuințate în interiorul Regatului, cu excepțiunea sumelor destinate Casei centrale și a binefăcătorilor obișnuite în favoarea misiunilor și a Sf. Scaun.

5. Noi ordine și congreagațiuni religioase vor putea să se stabilească în România, iar acelea cari sunt actualmente în țară vor putea să formeze noi case, numai cu aprobare dată de comun acord de către Sf. Scaun și de către Guvernul român.

Art. 18. — Biserica catolică are dreptul să îngrijească de asistența religioasă, de orice fel, pentru credincioșii ei în armată, în spitalele civile și militare, orfelinate, școlile corecționale,

☐ ☐ Foia „Unirii“ ☐ ☐

Indemnuri pastorale

O circulară a sacrei Congregații a Seminarilor și Studiilor universitare

În pragul noului an școlar, când toate Ordinariatele bisericești țin să atragă atenția Clerului asupra îndatoririi deosebit de importante a catehizării copiilor de școală, socotim a fi binevenit să dăm și noi o circulară, adresată, nu de mult, în această cauză întregului cor episcopesc al lumii catolice din partea sacrei Congregații a Seminarilor și Studiilor. Ea nu privește numai cateheza, ci se referă și la predicarea cuvântului dumnezeesc pentru cei adulți, este deci cu atât mai interesantă pentru toți cititorii acestui organ.

Iată ce cuprinde această circulară dată la 8 Septembrie 1926:

Nimic nu contribuie mai mult, din însăși instituțiunea dumnezeiască, la refacerea împărăției Mântuitorului nostru Isus Hristos pe pământ, ca sfințenia și învățătura tagmei preoțești. „Cauze, într'adevăr grave și comune în toate vremurile, cer, ca preoții să fie înzestrați cu multe și mari podoabe ale virtuților, iar timpurile pe cari le trăim azi o cer aceasta în mod deosebit“ (Leo XIII, Enciclica „Etsi nos“, din 15 Februarie 1882).

După-ce nu pot să devină slujitori potrivii ai altarului și păstori sârguincioși ai sufletelor decât aceia, cari crescând în sfințele împrejurări ale seminarilor, sunt înzestrați cu toată podoaba virtuții și a științei, Sfântul

Scaun Apostolic a dat acestor institute celea mai înțelepte legi, de starea cărora este legată în mod deosebit însăși propășirea bisericii.

Noi, ce-i drept, impunem tuturor celor cari îi privește să observe cu scumpătate toate cele ce sunt statornicite în această materie, dar un lucru este de mai mare însemnătate și gravitate și cu privire la acest lucru ordonăm ca să fie cu deosebită luare aminte toți conducătorii bisericii, iar lucrul acesta este planul sau metoda de a propune învățătura creștină.

Canonul 1365 § 3 al Dreptului Canonic prescrie, că în cursurile teologice, cari trebuie să fie de cel puțin patru ani, să se țină cursuri și din Teologia pastorală, împreună cu deprinderi practice în deosebi în ce privește modul de a preda Catehismul pruncilor și în caz de lipsă și altora.

Cât de potrivite și cât de necesare sunt aceste ordine, va înțelege ușor unul fiecare dacă observă, că slujba de a învăța turma creștină — slujba la care sunt obligați toți preoții, și în mod deosebit cei din păstoria sufletelor —, este dintre toate îndatoririle cea mai de frunte, fiindcă dela îndeplinirea ori neîndeplinirea ei atârna, în cea mai mare parte, mântuirea ori pierderea sufletelor.

Este peste tot cunoscută vorba de mare greutate a preaințeleptului Pontifice Benedict al XIV-lea: „Spunem în mod hotărât, că o mare parte a acelor, cari sunt osândiți la muncile vecinice, suferă în veac această durere, pentru necu-

noașterea misterii credinței, a acelor misterii cari trebuie să fie cunoscute și crezute pentru ca să fie cooptați în șirul acelor aleși“ (Inst. XXIV, 18).

De aceea, parohul este dator, în baza prescrierilor Dreptului Canonic, să-și împlinească slujba de a catehiza poporul creștin, să pregătească copiii pentru împărtășirea cum se cuvine cu tainele Pocăinții, Mirului și Cuminecăturii, și tot pe aceștia, după prima împărtășire cu Sfintele Sfinților, să-i instrueze mai amănunțit și mai desăvârșit, de asemenea dator este să explice adulților catehismul cu graiu viu și potrivit modului de pricepere a acelor (Can. 1329—32).

Că la aceasta sunt îndatorați și ceilalți preoți, ba chiar și clerici, se vede din următoarele: „Preoții și clericii cari nu pot invoca vre-o piedecă legitimă, sunt datori să fie de ajutor parohului, în îndeplinirea acestei opere prea sfinte, putând fi pasibili și de pedepse din partea Ordinariatului pentru caz de neîndeplinire (Can. 1333, § 2).

Iar după ce instruirea prin grai viu potrivită cu felul de pricepere mai ales a celor simpli și nepricepuți, cu privire la lucruri atât de sublime, este o operă nu numai grea ci și necesară, de aceea împlinirea acestei slujbe, să se facă prin o pregătire îndelungată și sârguincioasă, iar această pregătire trebuie să se câștige în sf. Seminarii, cari spre aceasta sunt ridicate. Dar ca cineva să-și poată înde-

închisori, fiind seamă de regulamentul instituțiilor respective.

Art. 19 — 1. Biserica catolică are dreptul să creeze pe propriile ei spese, școli primare și secundare, care vor sta sub supravegherea și controlul Ministerului instrucțiunii publice.

2. În aceleași condițiuni ea va putea menține numărul actual al școlilor normale.

3. Aceste școli vor avea dreptul de publicitate, potrivit modalităților legilor în vigoare.

Art. 20 — 1. Biserica catolică are dreptul să dea instrucțiunea religioasă elevilor catolici din toate școlile publice și particulare ale regatului.

2. În școlile secundare ale Statului frecventate în majoritate de către catolici, învățământul religiunii va fi predat de către profesori catolici, preoți sau laici numiți de comun acord, de către Episcopi și de către Ministerul Instrucțiunii publice și salariați de către Guvern în conformitate cu legile în vigoare.

3. În școlile primare ale Statului, frecventate de către catolici, învățământul religiunii catolice va fi predat de către un laic catolic, care va putea de asemenea să fie învățătorul școlii, cu condițiunea ca el să fi fost recunoscut capabil de către episcop.

4. Dacă episcopul va informa Ministerul că profesorul de religie nu corespunde misiunii sale pentru motive ce se referă la doctrină sau la moralitate, profesorul va fi obligat să înceteze imediat învățământul, și se va proceda la numirea unui succesor, potrivit dispozițiilor din paragrafele 2 și 3.

5. În școlile Statului, programul învățământului religios pentru catolici va fi întocmit de către Episcop.

6. De asemenea cărțile școlare vor trebui să fie aprobate de către Episcop, care va avea deasemenea și dreptul de a supraveghea învățământul din numitele școli.

7. Instrucțiunea religioasă a catolicilor cari nu sunt români, va fi făcută în limba lor maternă.

Art. 21 — Bunurile bisericesti situate în România, dar aparținând unor persoane juridice bisericesti și religioase al căror sediu se găsește în afară a granițelor Statului român

plini, cum se cuvine și cu rod, slujba de a învăța poporul creștin, nu este îndestulătoare pregătirea științifică, care se câștigă prin studiul sf. Teologii, mai ales dogmatice, care te face să cunoști adevărurile, ce trebuie să le propui, ci este de lipsă pregătirea metodică, care te învață cum trebuie să propui aceste adevăruri, iar aceasta se câștigă prin cunoașterea regulilor stabilite în această materie și prin exercițiile practice.

În legătură cu aceasta, Înaltul Pontific Pius al X-lea spune în memorabila Enciclică „Acerbo nimis“ (15 Aprilie 1905) acestea:

„Este mult mai ușor să afli un orator, care să-ți vorbească cu înlesnire și splendoare decât un catehet, care să știe propune din toate punctele de vedere în mod vrednic de laudă. De aceea oricine este înzestrat de la natură cu înlesnire de a gândi și a vorbi, aceasta să și-o păstreze cu grijă, dar când este vorba să propună cu folos copiilor, ori poporului, adevărurile învățaturii creștine, s'o facă aceasta numai fiind temeinic în explicare și bine pregătit. Se înșală grozav acei ce, increzuți în nepriceperea și în incetineala de gândire a poporului, socotesc că pot să fie și mai puțin pregătiți. Dimpotrivă, cu cât cineva are auditori mai nepricepuți, cu atât trebuie să pună mai multă pregătire ca să potrivească adevărurile cele mai înalte, la felul de gândire tâmpit a celor nepricepuți. Căci pentru aceștia sunt de neapărată trebuința aceste adevăruri, la fel ca și

și viceversa, vor forma obiectul unei convențiuni speciale.

Art. 22 — Toate dificultățile și chestiunile ce ar putea să se ivească cu privire la interpretarea prezentului Concordat vor fi rezolvate de comun acord între Sf Scaun și Guvern.

Art. 23 — Prezentul Concordat va intra în vigoare imediat după schimbul radicațiilor între Sf. Scaun și Guvernul Regal.

Cele două părți contractante își rezervă facultatea de a denunța prezentul Concordat, în urma unei înștiințări făcute cu șase luni înainte.

Art. 24 — Schimbul ratificărilor va avea loc la Roma cât mai curând cu puțință.

Articol adițional. — Într'un termen de două luni după ratificare se va alcătui o comisiune din care va face parte un delegat al Sf. Scaun și un altul al Guvernului, pentru a proceda, cu asistența unui delegat al Episcopatului, la delimitarea circumscripțiilor bisericesti, precum și la verificarea bunurilor care vor forma Patrimoniul sfânt, în conformitate cu articolul 13.

Dela conferența episcopescă. Luni trecută s'a ținut aici la Blaj, după cum anunșasem în numărul ultim, o nouă conferență episcopescă, prezidată de I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit Vasile. Afară de Preasfințitul Valeriu al Orăzii, care a lipsit din cauză de boală, au participat la această conferență toți arhierii bisericii noastre, câte un delegat al capitulelor catedrale dela episcopiile sufragane și membri capitulului mitropolitan.

Hotărârile conferenței privesc, după câte am putut afla, toate chestiunile bisericesti la ordinea zilei și în deosebi chestiile referitoare la noul regim al cultelor, în jurul cărora se prevăd lupte din cele mai grele. Cu toate acestea sunt bune nădejdi, ca interesele bisericii noastre vor putea fi salvate. Atașamentul indiscutabil al clerului și credincioșilor la orice acțiune ce va trebui eventual întreprinsă din partea Corului nostru episcopesc, este o garanță sigură, că desideratele juste ale bisericii noastre vor trebui onorate din partea guvernului pe toată linia.

pentru cei înțelepți. Stând astfel lucrurile, rugăm călduros pe Ilustritatea Voastră, să urgitați stăruitor prescriesele Dreptului Canonic în această privință, și să vă nizuți ca în Seminarul Vostru să se propună temeinic Catehetica. De aceea profesorul de Teologia Pastorală să țină cât de dese prelegeri despre modul de a propune învățăturile creștine, și însiși clericii să se deprindă practic în acest lucru făcând, aceste exerciții ori în Seminarii, ori în biserică, după cum veți afla de bine.

Aceasta am avut să scriu despre aceste lucruri Ilustrității Tale, și celorlalți conducători bisericesti. De încheiere ne place să impotșpătăm cuvintele pe cari gloriiosul Pontific Leo al XIII-lea le-a adresat în această materie către episcopii din Peruvia: „Dacă le veți face acestea, spunea, se va bucura și clerul de onoarea tagmei sale, dar se va aduce laudă și bisericii, care în toată vremea a fost și trebuie să fie socotită ca ocrotitoarea și nutritoarea nizuințelor celor mai bune. Ilustrința Ta vei avea desigur la îndemână bărbați potriviți pe cari făcându-i părtași ministerului, să Te ajute în instruirea poporului și în promovarea pietății (Breve „Inter graves“, Maiu 1 1894).

Cerem cu umilință dela Dzeu, dătătorul tuturor bunătăților, ca pe tine și pe toți credincioșii să se indure a vă împărtași cu bogățiile sale daruri cerești.

Un însemnat punct al conferenței a fost și chestia salarizării corpului ecclesiastic, care așa cum s'a făcut de curând, nu poate fi socotită drept o soluție din cele mai nimerite.

La Berghia încă nu s'a făcut dreptate. Cititorii noștri cunosc cazul revoltător dela Berghia, jud. Mureș — de care ne-am ocupat în numărul dela 17 Septemvrie c. a acestui ziar —, unde o familie de credincioși ai bisericii noastre a fost impusă cu un greu arunc în favorul ortodoxiei și fiindcă a refuzat să plătească, i-s'a pus sechestru pe tot ce s'a găsit în casă și chiar pe recolta de pe hotar.

Acestea s'au întâmplat la 29 August c. iar de atunci lucrurile nu s'au schimbat. Cu toate intervențiile legale ce se fac, limpezirea situațiilor de această natură întârzie cu lunile iar pentruca oamenii noștri să-și piardă nădejdea în îndreptarea lucrurilor, agenții ortodoxiei continuă a-i șicana, amenințându-i, fel și formă, prin organele administrației.

Așa bunăoară, ni-se scrie, că în ziua de 3 Octomvrie c. s'a prezentat din nou primarul comunal la casa lui Moșneag Maxim, întrebând pe femeia acestuia, care singură era acasă, că ce e, română, țigăna sau păgână? Femeia i-a răspuns, că e om ca toți oamenii. Primarul a invitat-o apoi să plătească de bună voie cei 4000 Lei arunc, căci altcum îi ia și perina de sub cap. Femeia i-a răspuns că nu are de unde să plătească, dar și să aibă n'ar plăti, căci nu-i de legea ortodoxă. Primarul i-a spus atunci, că asta nu-i de ajuns; locuște în comună și are pământ din reforma agrară, trebuie deci să plătească. Femeia i-a replicat, că pământul l-a primit dela stat și nu dela biserică. —

Și acest primar — care nici 24 ore n'ar fi fost iertat să mai stea în fruntea comunei — continuă a fericii Berghia, spre mai marea glorie a administrației românești din timpul legiferării „noului regim al cultelor“ și a „concordatului“!

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. *Clemente Pandrea* paroh și vprotopop la Cojocna, pe pâr. *Vasile Popa* adm. parohial la Cetatea de baltă, pe Reverendul *Vasile Oltean* actuar la Oficiul arhidiecezan, iar pe d. *Dr. Emil Peteanu* contabil la Administrația centrală capitulară.

Preoțimea recunoscătoare. Membri Ven. Cler arhidiecezan, cari s'au perândat în cele 3 serii din vara trecută la exercițiile spirituale ținute aici la Blaj de Mgr. Dr. Octavian Domide, prepozit capitular la Gherla, au făcut între ei o colectă de aproape 20,000 Lei, din cari au cumpărat un frumos covor, oferit părintelui Domide, drept recunoștință pentru ostenețiile-i atât de binecuvântate. Primindu-l cu bucurie, Ilustritatea Sa mulțumește și pe această cale tuturor »fiilor săi sufletești«, dorind ca »această atențiune să fie o reîmprospetare a clipeilor ce au petrecut în reculegerea sfințelor zile de exerciții spirituale«.

Universitatea „Regele Ferdinand I“. Dumineca trecută s'a inaugurat, în prezența dlui Dr. Anghelescu, ministrul instrucției publice, universitatea din Cluj, numită de acum înainte după numele mult regretatului Rege Ferdinand. Afară de rectorul G. Bogdan-Duică, care a făcut elogiul fostului Soveran, au mai vorbit d. ministru al instrucției și un reprezentant al studenților.

Locale. Marți, la sf. Arhangheli Mihail și Gavril, va predica în catedrală pâr. *Dr. Augustin Tatar*, profesor la Academia de teologie.

— Din prilejul trecerii în pensiu a profesorului de cântări bisericești, pâr. Aron Papiu, colegii dela liceul de băieți au aranjat Lunia trecută o *agapă prietenească*, la care au participat toți stimătorii acestui merituos profesor, ajuns la vârsta frumoasă de 76 ani. Ultima lecție de cântări ținută în ziua aceea a fost de o rară duiosie și când »baci Papiu«, cum îi zice toată lumea, a coborât pentru ultima dată scările roase de vreme ale școlii atât de mult îndrăgite, ochii aproape stinși ai bătrânului dascăl, străluceau într-o baie de lacrimi.

— Sosind, în sfârșit, țevăria necesară pentru *lu crările noului apeduct*, acestea au și început Miercurea trecută și dacă timpul va continua să le favorizeze, în timp de o lună totul poate fi terminat. Oferta cea mai ieftină a fost a unei firme locale și orașul a adjudecat lucrările acesteia, ceea ce nu credem să fie o piedecă în calea unui cât mai bun rezultat al întregii lucrări. Conducta se așează, după indicațiile Serviciului apelor din Aiud, peste teritoriul cunoscut sub numele »Viile Blajului«, cruțând, pe cât numai posibil, plantațiile particularilor.

— Trupe dela Cluj și București au dat Sâmbătă și Dumineca trecută două *reprezentări teatrale*, cari deși bine reușite sub raport artistic, nu s'au putut lăuda și cu un rezultat material la fel. De pe urma crizei financiare pronunțate se resimte deabinele și viața artistică.

— La 1 Noembrie c. s'a putut deschide în sfârșit și »*Institutul Recunoștinței*«, care adăpostește liceul și școala normală de fete, precum și internatul ambelor institute, pus sub conducerea surorilor Congregației noastre dela Obreja.

S'a înființat și la noi o societate de radio-difuziune. Cu un capital particular de circa 20 milioane și cu alte 30 milioane semnate de diverse bănci din capitală, în frunte cu Banca națională, s'a înființat în sfârșit și la noi, săptămâna trecută, o societate de radio-difuziune. Uriașa rețeaua de radiofonie, care împânzește azi, cu firele-i nevăzute, întreg pământul, purta până acum numai gândul și aspirațiile altor neamuri. De acum ea va prinde dela postul — întâiu mai mic, și pe urmă, să sperăm, tot mai puternic — dela București și manifestările sufletului românesc, purtându-le în cele 4 părți ale lumii, ca tot atâtea dovezi grăitoare ale civilizației dela gurile Dunării. Ministerul instrucției are de gând să introducă aparate de radiofonie în toate școlile din țară, dându-le apoi prin postul dela București diferite conferențe și alte comunicări potrivite.

Daruri pentru biserică. Pentru noua biserică din Cipăieni (Chimitelnic), jud. Turda, s'au făcut în timpul din urmă însemnate daruri, dintre cari reținem următoarele: Dl ministru Gh. Cipăianu și soția Caliope au dăruit un polișandru și 2 feșnice mari în valoare de c. 30,000 Lei, *Reuniunea mariană* din loc a oferit iconostasul în valoare de 90,000 Lei, *Domnica Floare* și *Maria Dâmbean* au dăruit o frumoasă față de masă pentru altar în valoare de vre-o 2000 Lei. Alte fețe de masă, perdele, feșnice, făclii și altele au mai dăruit următorii: Virginia Tilincă, M. Deteșan, A. Chiperiu, P. Mureșan, T. Lung, T. Dâmbean, Iuonaș Budian și Gh. Berțea. — Tutorul le mulțumește din inimă reprezentanța parohială.

Concurse. Cu data de 15 Noembrie c. se publică din partea P. Ven. Ordinariat arhidiecezan concurs la parohiile *Sâmboleni* (prot. Cătina), *Câmpenești* (prot. Cluj), *Bazna* (prot. Mediaș), *Ciumbrud* (prot. Aiud) și *Apălina* (prot. Reghin).

* **SABIN OLEA**, absolvent de teologie din Cibu, și **ANA FLOREA** din Ighiu, s'au căsătorit la 23 Octomvrie c. în capela unită din Cibu.

Pentru restanțieri

Intrând în ultimul cvartal al anului și având în acest an excepțional de multe și însemnate întâzieri la plata abonamentului, rugăm stăruitor pe toți restanțierii, să binevoiască a ne trimite, cât mai fără întâziere, sumele ce ne datoresc, pentruca și noi să putem face față multelor și grelelor îndatoriri pe cari le avem cu scoaterea gazetei.

Deodată aducem la cunoștința celor ce nici pe anul trecut nu sunt în ordine cu plata abonamentului, neînțelegând să răspundă nici la provocările speciale ce le-am adresat, că am hotărât să le sistăm trimiterea foii, căutând să ne încassăm pe altă cale sumele cari nu ne pot fi oprite. Lucrul acesta reclamă însă și cheltuială și muncă, așa că am fi foarte recunoscători față de toți, cari ne-ar cruța dela toate acestea.

Creștini buni cum sunt, sperăm că cei mai mulți restanțieri își vor pricepe datoria ce au față de această foaie.

Red. și Adm. UNIRII

Telefonul „Unirii“

G. Oradea. Dupăcum vedeți, cunoaștem și noi broșura dlui Tudor Popescu, care vine să adaugă o pagină de rușinoasă văicăreală ortodoxă în fața unui act pe care și guvernul actual — care numai de filocatolicism nu poate fi învinuit — îl găsește a fi în interesul țării și al neamului.

„Națiunea“. Cluj. Ați făcut foarte bine, că ați permis domnilor vizați prin telefonul nostru (M. Cluj) din numărul ultim, să încerce o „motivare“ a participării lor la deschiderea solemnă a Academiei de teologie ortodoxă. Încercarea lor și „motivele“ puțin serioase pe cari le învoacă sunt anume cea mai bună dovadă pentru noi, că cele ce s'au scris au fost pe deplin îndreptățite. Nu orice lucru poate fi anume justificat cu titlul de „relațiuni personale“, ori chiar „acte de curtoasie“. Dar chiar să admitem că pe astfel de chestii pot exista deosebiri de păreri întemeiate, nu înțelegem cum ați putut permite că celce V'a informat să poată plasa la adresa noastră cuvinte atât de puțin „catehetice“ ca: „incorigibil“ și „iresponsabil“. Și iarăși nu înțelegem, cum n'ați putut găsi pentru această chestiune un titlu cevașilea mai puțin tare decât: „Orbie snflețească“ — Ori doară, celce conduce de câțva timp „Națiunea“, pe care-l știim om de bun simț, n'are decât titlul de director?!

M. Sibiu. Fotografiiile date la timpul său asupra „botezului celor 89 Turci“, care venea să facă o dovadă mult grăitoare a zelului misionar de care este animat ortodoxismul modern al neamului nostru, ne-au dus în adevăr și pe noi în rătăcire. Dar pe cine nu putea amăgi prezența S. Sale patriarhului la acele acte de încreștinare a unor Mahomedani? Vă puteți deci închipui că nu mică ne-a fost disiluzia, când am aflat, că „finii“ atât de menajați ai doamnelor „subțiri“ din „Societatea ortodoxă a femeilor“ au fost nu Turci și nu Mahomedani veritabili, ci niște bieți țigani monazi, cari ajunseră la vârsta adultă, fără a fi trecut prin apele botezului. Totul n'a fost deci decât o escrocherie „creștină“? — Frumoase rezultate „misionare“!

B. Turda. Că „Cenușa“, societatea pentru arderea cadavrelor, are vre-o 14,000 de membri, poate fi foarte adevărat, dar nu trebuie să se uite, că dintre aceștia mai bine de 10,000 sunt Evrei și numai ceilalți sunt „creștini“. Nu se prea îmbulzesc deci creștinii să se „încălzească“ de binefacerile acestei societăți, între membri căreia nu credem să se găsească un singur catolic.

P. Timișoara. În părțile noastre, deși destul de apropiate de Alba-Iulia, nu se simte încă nimic din „forța armată“, pe care guvernul ar fi concentrat-o pentru zădărnicierea congresului dela 20 Noembrie c. De altfel, până atunci mai avem două săptămâni încheiate.

M. Timișoara. Am primit 200 Lei. Pentru completarea abonamentului oână la finea anului curent Vă rugăm mai trimiteți 105 Lei. Adresa am îndreptat-o.

C. Bârsăul de jos. Am primit 100 Lei abonament pe jumătatea a doua a anului curent. Adresa am schimbat-o.

M. Tg.-Mureș. Am primit 200 Lei. Achitat până la finea anului curent. Restanță n'a fost.

P. Râmnic Vâlcea. Am primit 200 Lei, cari s'au contat în abonamentul anului viitor.

Oficiul parohial. Petroșeni. Chităm primirea sumei de Lei 200.

B. Ilva mare. Am primit 400 Lei, abonament pe 1926 și 1927.

B. Sibiu. Confirmăm primirea abon. pe 1927.

GRATIS

Trimit catalogul despre **Vițe de vie altoite** care cuprind cele mai ieftine și sfaturile neresplătabile pentru fiecare viticultor. În interesul propriu al DV. nu procurați vițe de vie sau vițe altoite până când nu cetați călăuza mea de viticultură

Adresa I. SZÜCS pepinerie 25

3-16 [160]

Diosig, jud. Bihor.

Se cantă agenți pe lângă provizie mare.

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de elopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică elopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 10R

(97) 11 850

Turnătorie de elopote și metal.

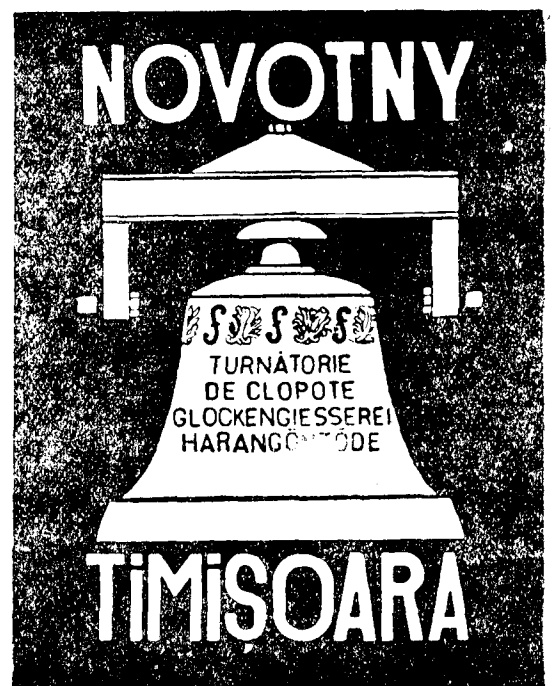
SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează elopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 38-52

Strada Lunei 4. Fondat în 1872.

Turnătoria de elopote cea mai mare din țară.